АМЕРИКА ВКРИТА ЗВЕРХА ДЕМОКРАТИЗМОМ, ВСЕРЕДИНІ В НЕЇ ПОВНО БУРЖУАЗНОГО ГНОЮ Й БРУДУ

Дітройт, Міш.

От і все! Здається все...
Хай же рік новий і жвавий
По всім світі пронесе,
Що у нас в робочих лавах
Пін та пан теля пасе.

"Червоний Ключ" — Ф. Дір.

Оце тринацятий рік пролетаріят і незаможне селянство СРСР будує в своїй країні нове життя. Загинули там раз назавжди всякі релігійні забобони та старі пережитки, будується на велику скалю соціялістичне господарство, на яке таким кривим оком дивляться світові імперіялісти і раді були-б його знищити, бо воно не вірожить їм нічого доброго.

Росте свідомість трудящих мас СРСР. Колишні царські палати, каменицї російських плютократів, золотоверхиї церкви, які тримали працююче населення колишньої деспотичної Росії в покорі і німім рабстві до царської влади перемінюються в робітничі клюби, школи, музеї і доми відпочинку для робітників та незаможних селян. Трудящі Радянського Союзу віддали себе цілковито соціялістичному будівництву своєї країни і з кожним днем країни стає на міцніший фундамент, а обставини радянського робітника і незаможного селянина поліпшаються.

Всяких сабтажників та контрреволюціонерів викривається, ударемнюється їхні пляни повалити пролетарську країну і віддати її в пащі ненаситніх світових імперіялістів.

В місті Дітройт вже на цілий місяць перед новим роком закрито багато фабрик, щоб дати спромогу робітникам "гідно" відсвяткувати свято того, який має принести на землю "мир і благоволенія". Вулиці були гарно вдекоровані, сторн набиті ріжними різдвяними дарунками, тільки робітники не мали за що їх купувати, бо навіть в самий різдвяний день мусіли стояти в лайні і чекати, поки не дістануть отої кварти гіркої зупи. Коли-ж робітник вноминається якоїсь ліпшої допомоги від міської влади, чи то від панського уряду, то його зараз відсилають до Москви.

Америка вкрита зверха золотом та "демократизмом", зате всередині повно в ній буржуазного гною та бруду. Поверх 10 мільйонів безробітних робітників і робітниць буквально гинуть з голоду. В тім самім часі американська буржуазія потішає несвідомих робітників, що в 1931 році настане такий самий "бум", який був в 1916 р. Генрі Форд також говорить про велику роботу в своїй фабриці автомобілів, в якій зараз працює дуже мала частина робітників і то за собачу плату.

Та прийде час, що американське робітництво прозріє. Тоді воно примусить всіх паразитів взятися до чесної праці, бо:

Не закінчилась борня!
Побажання із привітом:—
—Розцвісти новітнім цвітом,
Тим, що в тюрмах — сонце світом,
А за тим у добрий час
Буржуя "по пащі" лусне
Пролетарський клас.

І. К—чук.

ПІП ЩЕ САМИЙ НЕ ДОЇХАВ ДО КАНАДИ, А ВЖЕ ГРОЗИВ МЕНІ ДЕПОРТАЦІЄЮ

Кіркленд Лейк, Онт.

Їдучи зі старого краю до Канади, я зустрінувся на кораблі з попом, який, як це опісля я довідався, їхав до Саскечевану спасати кишені бідних фармерів.

Я, як звичайний робітник, що заледво стягнувся на шіфкарту, їхав в третій клясі, а піп їхав в першій клясі. І дуже можливо, що ми не стрінулися-б були, як би піп не зайшов до третої кляси аґітувати пасажирів, щоб завтра, себто в неділю прийшли вони на відправу.

Почувши, що я говорю по українськи він запитав мене, чи я не міг би помогти йому відправити службу божу, трохи поалилуйкати в церкві. Коли я відповів йому, що я своє алилуйкання оставив в старім краю, то він назвав мене комуністом і сказав, що постарається, що канадійські іміграційні власти депортують мене назад до старого краю так скоро, як я стану ногою на канадійську землю.

Я однак цего не настрашився. Тоді він зачав мені говорити, що з большовицької Росії втікають багато до Галичини, бо не можуть там ніяк жити під большовицькою диктатурою. Коли-ж я відповів йому, що в старім краю я мешкав недалеко радянської границі і не бачив в селі ні одного втікача з Радянського Союзу, то піп відповів мені, що всі втікачі їдуть до великих міст, до Львова, Кракова та Варшави, тому їх по селах не видно.

Думав піп, що закрутить мені голову. Але я відповів йому, що як би це втікали з Радянського Союзу селяни та робітники, то не втікали-б до міст, але до сіл, бо вони не мають в містах що робити. Видно, що цими утікачами є пани, яким душно під пролетарською владою.

Вкінці цей піп зачав точити мені з іншої бочки. Він зачав плакати, що большовики замикають церкви, переслідують попів, заставляють їх до фізичної праці, відбирають в панів землю і дають її бідним селянам і т. ін.

Тоді я відповів йому, що так повинно бути. Паразити не мають права пастися на карках трудящих мас. Хай йдуть до чесної праці, або хай гинуть з голоду.

Почувши таку відповідь піп зачав кричати, що я накидаюсь на свячену особу, а тим самим і на загал, який він репрезентує. Та я відповів йому, що він покищо ще нікого не репрезентує, бо не доїхав ще до саскечеванських фармерів і не знати, чи вони приймуть його, щоб спасав їх і так порожні кишені.

Побачив "спаситель" саскечеванських фармерів, що не натрапив на свого, посинів зі злости і відійшов собі до своєї каюти. Більше я його не бачив і не хочу бачити.

Іміґрант.

ДО ВІДОМА СПІВАЦЬКИМ ГУРТКАМ!

Відділ ТУРФДім у Вінніпеґу подає до відома, що уже вийшов і мається на продаж 3-ий збірник найкращих українських пісень переважно з Радянської України. Пісні на мішані хори, чоловічі, жіночі й діточі. Збірник має в собі 40 слідуючих пісень:

1. Гей вперед до мети
2. Засвистали козаченьки
3. Енґлянд Ерайз
4. Весна гука
5. Ой зза гори
6. Синє море заснилося
7. Він угадав
8. Діброва
9. Ред флеґ
10. Ой нагнувся дуб високий
11. Памяти червоних борців
12. Два дубки
13. Калинонька
14. Гей пластуни, гей юнаки!
15. Марш трактористів
16. Чорна хмара зза Лиману
17. Молода ґвардія
18. Заповіщення (Заповіт)
19. Гей ви стрільці січові
20. Пісня комсомольців
21. Ой чаго ти почорніло
22. Більше надії брати
23. Ой ходив чумак
24. Вечірній дзвін
25. Гей хто на світі
26. У містечку Богуславку
27. До засіву ми готові
28. Сонце по небі колує
29. Ой на горі, на горі
30. Човник хитається
31. Ой під гаєм зелененьким
32. Марш комунарів
33. Комсомольці у похід
34 Моя пісня
35. І я запишуся
36. Гей у полі
37. Журавлі
38. У перетику ходила
39. Ой знати, знати
40. Косарі

Ціна одного збірника лише $1.25. Хто схоче замовити собі не менш, як 4 примірники, той дістане опуст.

Замовлення треба обовязково посилати враз із грішми. Без грошей книжок не будемо висилати. Замовлення й гроші висилайте до:

BRANCH UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASS'N
Cor. Pritchard Avenue & McGregor Street
WINNIPEG, Manitoba

Базар -- Багатий на Крам

— ВІДБУВАТИМЕТЬСЯ —

В ЧЕТВЕР, ПЯТНИЦЮ Й СУБОТУ -- 26, 27 І 28 ЛЮТОГО
В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ У ВІННІПЕҐУ

Базар цей влаштовує Комуністична Партія Канади, щоби роздобути дальших засобів у розгорнутій клясовій боротьбі проти капіталістичної кляси. Особливо зараз, коли кляса визискувачів раз-у-раз громить масові мітінги безробітних, розбиває робітничі демонстрації, найбойовіших робітників запаковує в тюрми, інших депортує — треба ударно мобілізувати усі революційні сили трудящих до протинаступу на фронт капіталістичної кляси. Зміцнити бойову революційну пресу, вкрити усю Канаду орґанізаційними мобілізаторами трудящих, зробити революційний рух масовим —ось найблизше завдання, яке поставила собі компартія.

Отому завданні Комуністичної Партії Канади мусять спішити усі трудящі назустріч. Треба забезпечити компартію в усі засоби, які потрібні у цій важкій боротьбі, треба збільшити її бойовий фонд. І саме на ту ціль компартія влаштовує В ЧЕТВЕР, ПЯТНИЦЮ Й СУБОТУ, 26, 27 й 28 ЛЮТОГО в Укр. Роб. Домі у Вінніпеґу

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

Знаючи, нашо призначений дохід з базару, на його повинні прибути усі робітники й робітниці Вінніпеґу, щоби грошево допомогти компартії в її клясовій борні. Вчас отого базару неповинно бути ні одного з трудящих Вінніпеґу, який своїм грошем не збільшив би бойового фонду компартії.

Тож приходьте усі вечорами на базар до Укр. Роб. Дому, приходьте розкупити отой багатий крам, що його придбав базаровий комітет. Допоможіть зростанні бойового фонду на орґанізування трудящих мас на визвольному фронті клясових боїв.

БАЗАРКОМ КОМПАРТІЇ.

ЗАВОЮВАВШИ ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ, ПОЛЬСЬКА ШЛЯХТА УВЕСЬ ЧАС ГРОМИТЬ ТРУДЯЩІ МАСИ

Ватерлю, Онт.

Коли фашістська Польща при помочі французьких імперіялістів захопила Східню Галичину, так зараз кинулася розоружувати українські села. Цілі полки польського війська бушували по селах і шукали за амуніцією. Польська жандармерія кожного дня робила труси, била селян і їх жінок, била і молодь та казала віддавати карабіни.

Один селянин мав сина у вищих школах, який читав українські ґазети і книжки, а по перечитанню оставляв їх вдома. Жандарми прийшли до хати цего селянина і зажадали від нього, щоби віддав їм всі книжки та ґазети.

Селянин віддав, але жандарми сказали, що то ще не все і зачали немилосердно бити селянина та його жінку. Дітей вигнали на двір, щоб не дивилися на муку батьків. Коли збіглися сусіди і зачали просити жандармів, щоб вони перестали знущатися над невинними людьми, то озвірілі жандарми били кожного, хто їм попав під руки.

Прийшли одного разу оті "сторожі польського порядку" до хати одної вдови, яка жила разом зі своїм 18-літнім сином. Зачали шукати за амуніцією і знайшли на городі пять куль. Причепилися до сина, щоб віддав карабін, а коли той сказав, що в нього немає карабіну, тоді зачали його катувати. До кількох днів цей син, одинока підпора старої матері, попращався з життям. Опісля виявилося, що він був цілком невинний, бо оті пять куль були підкинені тими самими жандармами.

В моїм ріднім селі асентеровано було в 1922 р. 22 молодих українських хлопців до польського війська. Коли прийшов той день, в якому вони мали ставитися до війська, по довшій нараді оті молодики рішили втікати в ліси, щоб не йти до польського війська.

Зараз до села прийшли три компанії польського війська. Зачалися тортури тих селян і їх жінок, яких сини повтікали до ліса, щоб не йти до польської армії. Опісля наступила грабіж селянського добра. Насамперед зачали забирати від батьків отих рекрутів кури і всякий інший дріб, а опісля зачали братися до худоби. В селі настало таке спустошення, яке хіба було за часів татарських нападів.

Не було іншої ради, тільки треба було рекрутам вертати до села і віддатися в руки польського війська, яке їх негайно забрало на фіри і відставило до Городенки, а опісля аж до Варшави.

Прийшов день, в якому всі рекрути мали присягати на вірність польській державі. На широкім майдані появилось багато польського війська на оте "свято присяги", як також прикотився грубий польський піп, який мав проводити присягу. Він потішав нас, що за два роки ми повернемо назад до своїх рідних сіл, але зараз мусимо вірно служити "ойчизне" і боронити її своїми грудьми на випадок війни.

Опісля виступив старшина польської армії і зачав нам оповідати, які то тяжкі часи переживала польська армія тоді, як большовики перли на Варшаву. Він говорив, що як би так польська армія спізнила була дві години, то Варшава була б попала в руки большовиків.

Українські новобранці слухали отих слів польського офіцера і в душі бажали, щоб большовики ще раз пішли походом на Варшаву, а тоді певно ніхто не врятував би її від упадку.

Але прийде ще час, що трудящі українські маси на Західній Україні повстануть проти польських імперіялістів, скрутять їм вязи і не тільки що прилучать Західню Україну до Радянської України, але поможуть польським трудящим вибороти Радянську Польщу.

Іван Мохорук.

ЖОЛУДКОВІ КВАСИ ПРИЧИНОЮ НЕСТРАВНОСТИ.

Медичні авторітети доказують, що майже девять-десятих зі всіх случаїв жолудкових клопотів, нестравности, квасів, згаги, трудоватости, млостей і т. д., можна завдячити надмірці водохльорового квасу в жолудку. Він подразнює ніжні жолудкові ткани, припинює травлення та спричиняє квасіння поживи і цим викликає немилі симптоми, які можуть в перших на жолудок так добре знає. Штучні перетравлювачі є непотрібні в таких случаях, бо вони можуть навести дійсну шкоду. Спробуйте занехати всіх помагачів травлення, а на їх місце дістаньте з аптикаря або в склепі Віжкорейтед Магнезії і вживайте її по чайній ложочці або по 4 таблетки з водою зараз по їдженню. Вона осолодить жолудок, запобіжить формованню надмірки квасів і не допустить до квасового смаку, ґазів, або болю. Віжкорейтед Магнезія (в порошковій, або таблетковій формі, а кімоли в плинній або молочній) є нецідідною для жолудка, дешевою до набуття і є найбільш успішною формою магнезії для жолудкового ужиття. Її вживають тисячі людей, що з втіхою засідають до їди без страху перед нестравністю. (Оголош.)

HOME COOKED MEATS
740 HASTINGS STREET, E.
PHONE HIGHLAND 5393 R.
VANCOUVER, B. C.

Виробляємо всякі старокраєві мясні вироби, як ковбаси, сальцесони і т. ін.
Замовлення висилаємо за готівку або на С.О.Д.
В. М. Польовий, властитель.

Robin Hood FLOUR
РОБИТЬ ЛІПШИЙ
ХЛІБ, КЕЙКИ І ТІСТОЧКА

МИ ПРИДБАЛИ НОВИХ 44 ЧЛЕНІВ В МИНУЛОМУ РОЦІ ДО РЗТ

Содбори, Онт.

В неділю, 11 січня ц. р. відбулися в салі Укр. Роб. Дому річні збори місцевого відділу РЗТ. На збори прибуло поверх половина членів. Деякі не могли прийти, бо працювали, але не бракувало і таких, які могли прийти і повинні були не оминути цих зборів, однак деякі з них не прийшли з байдужности, а інші зі страху перед неньколюбцями, які доносять на кожного робітника, що належить до робітничої орґанізації.

Зі звіту уступаючого заряду нашого відділу РЗТ виказалось, що хоч праці не виконано на сто відсотків, то все таки зроблено дуже багато в минулому році. Вже самий факт, що за останній рік придбано до відділу 44 нових членів вказує на те, що роблено всякі спроби, щоб поширити нашу орґанізацію.

На культурно-освітнім полі ми також зробили досить добрий успіх. Час від часу влаштовували ріжні підприємства тоді, як можна було дістати на них салю Укр. Роб. Дому. Відіграли кілька представлень, відбували спільні читання, забави та лекції.

Коли взяти під увагу число нових членів РЗТ в Содбори, то можна сміло сказати, що таке поважне число нових членів в рядах робітничої орґанізації, це велика колька в бік неньколюбцям, які всілякими способами відстрашують несвідомих робітників від робітничих орґанізацій, провокують їх і доносять босам на них і в такий спосіб збільшають чорну лісту робітників.

Зазначити треба, що є в нашій місцевости частина несвідомого робітництва, яке тягнеться в хвості петлюрівських недобитків, однак є надія, що і вони незадовго плюнуть в їх сторону і пристануть до дійсних робітничих орґанізацій. Пізнають, що під проводом боєвих робітничих орґанізацій потраплять вони вийти на правдивий шлях клясової боротьби, а тоді не буде їм страшною ніяка петлюрівщина, яка плодить донощиків та провокаторів.

РЗТкор.

ПІДСУМОК ПРАЦІ РОБІТНИЧОЇ КООПЕРАТИВИ В ТОРОЛД В МИНУЛОМУ РОЦІ

Торолд, Онт.

Кооператива в Торолд існує вже два з половиною роки. 33 свідоміших робітників, що є членами українських робітничо-фармерських товариств, дали початок тій кооперативі. Зараз вона розвивається досить добре. Є ще деякий довг на ній, але решта свідоміших робітників, коли-б вступили в члени кооперативи, допомогли б усунути цей довг.

На річних зборах тієї кооперативи багато робітників переконалися, що вони, купуючи в кооперативі, тим самим спомагають робітничий рух. Члени кооперативи на тих зборах зреклися дивідендів за їхні уділи й жертвували ті гроші на дальший розвиток кооперативи. Так само вирішено дати 5% зиску чистого на освітню ціль відділу ТУРФДім. Саме й це повинно заставити робітників і робітниць ще більше полагоджувати усі свої покупки в робітничій кооперативі, щоби допомогти матеріяльно розвинутись масовим орґанізаціям, і взагалі визвольному рухові.

За цілий рік 1930 кооператива мала обороту на $216,819.08. На закупи товарів видано $35,767.24; спродано ті товари за $40,848.42. Зискано на тих товарах $5,958.20, на покриття адміністраційних коштів виплачено $3,250.13, чистого зиску остало $2,708.07. По розподілі на резервний фонд $1,362,36, на движимість $209.45, недвижимість $358.20, приділено на дивіденди $227.06 З того виплачено на освітньо-орґанізаційні ціллі $113.53.

Зазначити треба, що кооператива все старається за доброту товарів, щоби вповні задоволити своїх покупців. Треба лише, щоби більше робітників полагоджували свої закупи в нашій кооперативі.

Предсідатель.

ОТРИМАВ ЗАПОМОГУ ВІД РЗТ

Сімко, Онт.

Оцею дорогою бажаю зложити щиру подяку Головному Зарядові РЗТ за виплачення мені допомоги в сумі $21 за час моєї слабости. Товаришам опікунам і всім тим товаришам і товаришкам, які відвідували мене підчас моєї слабости, складаю щиру, товариську подяку.

Рівночасно віддиваюся до всіх робітників і фармерів, які ще находяться поза межами РЗТ, щоб негайно вступали до цеї орґанізації і таким способом забезпечили хоч частинно свою фамілію на випадок своєї слабости.

Є багато фармерів, які тяжко працюють на фармах через довгі роки, але на випадок слабости або каліцтва не мають грошей на лікування, чи то на тимчасове утримання своїх родин. Коли б так вони вступили до РЗТ і кожного місяця відкладали одного долара на вкладку, то підчас слабости мали б з цего велику пільгу. Тому не отягайтеся, а ще сьогодня спішіть в ряди РЗТ.

П. Вербіцький.

Я ЗІСТАВ ПОКАЛІЧЕНИЙ В ПРАЦІ Й РЗТ МЕНІ СТАЛО В ДОПОМОГУ

Сейнт Кетерінс, Онт.

Почуваюсь до обовязку подякувати Головному Зарядові РЗТ за виплачення мені допомоги в сумі $45 за час моєї слабости. Так само щиро дякую опікунам хорих, які реґулярно відвідували мене вчасі моєї слабости.

Я зістав ушкоджений при праці і надіявся, що так званий компензейшен борд виплатить мені відшкодування за той час, через який я буду нездібний до праці. Але панські закони не є вложені на користь робітників. Пани крутять ними, як собака хвостом і я нічого не одержав від компензейшен борду.

Одиноку надію покладав я на РЗТ і не завівся. Бо ця орґанізація дбає про своїх членів вчасі слабости і виплачує їм запомогу без ніяких трудностей. До того вона висилає до хорого члена товаришів, які відвідують його і підбадьорують на дусі. Тоді і слабість видається лекшою.

Складаючи оцю подяку нашій орґанізації, я не роблю цього ради якогось принятого звичаю, але тому, що ця орґанізація стала мені у великій пригоді. Тому взиваю всіх тих робітників і робітниць, які ще не вспіли зрозуміти значіння робітничої запомогової орґанізації, щоб застановились над своїм завтра і вступали масово в ряди орґанізованого робітництва.

Іван Рожоський.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ

членства відділу ТУРФДім у Вінніпеґу відбудуться

В СЕРЕДУ, 25-ГО ЛЮТОГО
В УКР. РОБ. ДОМІ

Всі члени повинні прибути на збори на означений час. Початок в годині 8-ій вечером.

Заряд.